

Téma

**Decentralizace v prostředí
venkova**
/ str. 2–4

Téma

Rozpočtové určení daní
/ str. 5

Právo

Odměňování členů zastupitelstev
/ str. 6

Úvodník

Dobrá nálada pomáhá k dobré práci

Říká Petr Halada, celkový vítěz soutěže Komunální politik roku 2015

Vážení přátelé,

velmi jsem zvažoval, jestli se vůbec mám pustit do psaní úvodníku pro Informační zpravodaj SMS ČR. Jednak si myslím, že úvodníky se obecně moc nečtou a jednak také proto, že mne nutí, abych k úvodníku dodal svou portrétní fotografii, kterou nemám. Ale jak vidíte, tedy vlastně čtete, překonám jsem sám sebe.

Na rozhraní starého a nového roku si dovoluji malé ohlédnutí. Náš milý stát (myslím tím parlament, vládu a většinu ministerstev) nás v končícím roce 2015 opět několikrát přesvědčil, jak málo mu na venkovu záleží. Připravují se zákony, nařízení a změny, které se přímo občanů a jejich obcí dotýkají a které nejsou v souladu s jejich zájmy. Nejvíce mne překvapilo, že velmi málo zodpovědným osobám vadí polovičatý návrh novely rozpočtového určení daní, který se kupodivu věnuje zvýšení výnosu RUD jen krajům, ale ne obcím. Nerozumím návrhovateli zákona, že obce a jejich obyvatele obešel a nerozumím ani některým poslancům či senátorům našeho zákonodárného sboru, že nezvedli ruku pro pozměňovací návrhy, které by tuto do nebe volající nespravedlnost vyřešily. Vysvětlují si to ale tím, že nejspíše v obcích nežijí, proto tuto potřebu necítí.

V roce 1994, kdy mně občany byla dána důvěra, a byl jsem zvolen členem zastupitelstva obce a následně pak starostou obce, jsem se

naivně domníval, že mně budou stačit dva maximálně tři roky na zapracování a získání informací a pak to úřadování, komunikace a řízení půjde úplně samo. Ale ouha, jak mne ten sen oklamal. Neustále se objevují problémy, se kterými jsem se nikdy nesesetkal, které jsem neuměl řešit a na které jsem se musel odborně a kvalifikovaně připravit. Příkladem může být ustanovení obce opatrovníkem.

„Návrh novely RUD je polovičatý“

Paradoxně a pro mne trochu nesmyslně pro občanku, která není trvale hlášena v naší obci, je z Prahy a v naší obci vlastní nemovitost. A kdo opatrovníka vážené kolegyně a vážení kolegové bude na malé obci dělat? No přeci starosta! Takže při svém zaměstnání a starostování, jsem jezdil k soudu, do léčebny, kde byla opatrovaná umístěna, řešil problémy s nemovitostmi i s příbuznými. Desítky hodin. A příspěvek od státu na opatrovnictví? Použiji slova jedné mé žákyně, která mi při hodině fyziky řekla: „nula od nuly pojde“. A mohl bych pokračovat v mnoha dalších případech, kdy stát po obcích něco chce, aby za něj na úrovni obce konal, ale nejlépe zadarmo. Možná nás považují za dobrovolníky (ale i zákon o dobrovolnictví by potřeboval pořádnou novelu, o

které se mluví již několik let).

Já jsem však životní optimista a tak vidím budoucnost našich obcí jen v zářných a světlých barvách, vidím v budoucnu desítky dotací a finančních prostředků, které budeme snadno na základě stručných a logických žádostí získávat. Vidím jednoduché formuláře pro jejich vyúčtování a usměvavé kontrolory a finanční auditory, kteří do obcí přijíždí poradit, jak správně dotace vyúčtovat a doklady archivovat. Zasmáli jste se? To je dobře. Dobrá nálada nám pomůže k dobré a kvalitní práci. Proto vám všem aktuálně přeji málo starostí a kontrol a v novém roce pohodu, štěstí, zdraví a životní (starostovský) optimismus. A pokud tento životní optimismus přenesete i na své spoluobčany, pak bude rok 2016 určitě lepší.

*Petr Halada
starosta obce Kamýk nad Vltavou
předseda SMS ČR Středočeského kraje
Komunální politik roku 2015*

**Komunální
politik
roku**

Fotografie ze slavnostního předávání ocenění Komunální politik roku 2015. Celkovému vítězi Petrovi Haladovi blahopřála ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová. Za SMS ČR gratulovala členka předsednictva Věra Kovářová.

Decentralizace: základní idea rozvoje našeho venkova

Děkujeme, ale už není třeba řídit všechno z centra, uvádí Jiří Krist z NS MAS

Češi spílali na vládu vždycky, nejspíše už od chvíle, kdy tu nějaká vláda vznikla. Ovšem nikdy předtím v dějinách jsme ke své kritice neměli tolik podkladů a informací, jako dnes. Díky internetu, sociálním sítím, televizi, rozhlasu i tisku jsme každý jeden bezprostředním účastníkem událostí, máme k dispozici stejné podklady i stejné vzdělání, jako politici a úředníci ústředních správních úřadů.

Každá z úrovní veřejné správy – stát, kraj či obec je v současnosti více než kdy před tím zahlcena plejádou problémů. Vycházejí ze současné doby, která díky silici regulací identifikuje nějaký úkol, povinnost či lhůtu v téměř každém aspektu lidské existence. V procesu řešení skutečných situací má nejnižší složka veřejné správy, tedy obce, nebo venkov, nespornou konkurenční výhodou. Je totiž nezpochybnitelnou skutečností, že právě na obcích jsme blíž konkrétním problémům. To, co centrální úřady řeší na podkladu zprostředkovaných informací, známe z bezprostřední vlastní zkušenosti, jsou to naše vlastní trable. A i když jsme malá země, přece jen co obec, to trochu jiné podmínky a jiné problémy – a přesto nám vláda ordinuje stejné zákony, vyhlášky, normy i dotační tituly. Jisté jsou oblasti, které zůstanou ve výsostném hájemství centrální vlády – zahraniční politika, obrana, vrcholná reprezentace státu. Téměř ve všech ostatních oblastech bychom měli neustále testovat, zda by se věci z místa nedaly řešit lépe. Takový princip, ve kterém se kompetence k vládnutí ponechává na té úrovni, která zde působí nejlépe – dává nej kvalitnější řešení při nejmenších nákladech, se nazývá subsidiarita. Centrum zde udává principy a strategické cíle, kterých má být dosaženo, místní aktéři stanovují způsoby a cesty, kterými těchto cílů bude dosaženo. Pokud se vláda bude snažit řídit všechno a předepisovat detaily řešení, zůstane systém veřejné správy drahý, pomalý a bez pokroku ve zvyšování kvality. Obce potřebují prostor pro volbu vlastních způsobů provedení, pro vlastní iniciativu. Také ale budou muset převzít odpovědnost za řešení v oblastech, jichž se ujmou, ale tuto odpovědnost už často před svými občany stejně mají.

A ještě jeden, naprosto zásadní požadavek na změnu systému: jeho zjednodušení. Složitá propletenice zákonů a norem pro řízení společnosti nefungují, většinu energie spotřebují samy pro svůj volnoběh, bez užítku navenek, už se v nich nevyznají ani právníci, jak se v nich má vyznat občan, živnostník, starosta. Když stát nebude chtít řídit všechno, nebude potřebovat tak složitý

legislativní propletenec.

Decentralizace však není pouze přáním, je to trend. Prosazuje se v dopravě, informatice, průmyslu, ale také v obraně a bezpečnosti. Decentralizovaná řešení jsou často levnější a většinou bezpečnější, proto se využívají při zvyšování infrastruktury a techniky proti haváriím a katastrofám (zálohování systémů, menší zranitelnost). Pro decentralizaci nabízí věda a průmysl osvědčené aplikace a technologie, technické vědy již dávno rozeznaly její výhody – na rozdíl od veřejných politik. Také přírodní vědy oceňují decentralizaci, ostatně přírodní svět vždy poskytoval vzory a paralely pro svět lidský – zde např. škodlivost monokultur, ve kterých se snáze šíří choroby a vady... Zásadní přínos pro decentralizaci má prudký rozvoj internetu a technologií na něm založených. Celkově je decentralizace v naprosté shodě jak s principy udržitelného rozvoje, tak v souladu s venkovskými tradicemi svépomoci a regionality.

Příklady decentralizovaných řešení v různých oblastech života:

Sociální služby – hlavním požadavkem bude kvalita, lidskost a užitečnost, a právě proto bude účinnější podporovat péči poskytovanou rodinou, sousedy či obcí, a teprve pak zapojit stát. Centrálně jsou určovány standardy, samotná služba je oddělená od institucí, polidštěna přiblížením člověka k člověku. Obrovskou výhodou je poskytování péče doma, v místě bydliště nebo nedaleko od něj.

Z ekonomického hlediska je výhodné, že vydané prostředky podporují místní ekonomiku a tvoří pracovní místa.

Vzdělávání dětí a mládeže – moderní metody ve vzdělávání, jako jsou například nanouniversity nebo Khanova akademie, jsou v zásadě vždy založeny na decentralizovaném přístupu, působení v přirozeném prostředí komunity - obce. Osnovy jsou přizpůsobené místním podmínkám a potřebám, například se větší prostor věnuje

přírodě, historii či kultuře obce a regionu. Takto se podporuje vztah dětí a obce, nepřednostňuje se zbytečné a předčasné dojíždění dětí z obce, omezují se výchovné i vzdělávací problémy a propojují se aktivity školní a volnočasové. Pro místní veřejnou správu je důležité i využití školních budov a vybavení.

Vzdělávání dospělých - témata podle potřeb a zájmu občanů, také podle specifických zájmů a potřeb obce, ve známém prostředí ve společnosti známých a sousedů, propojení dospělých s dětmi ve společném zájmu o vzdělání a informace. Opět dochází k využití školních budov a zařízení i mimo běžnou školní výuku, zvláště při poklesu počtu dětí. Tento model se často označuje pojmem komunitní škola.

Místní ekonomika a podnikání – malé a střední podniky, malá vědeckovýzkumná centra, propojená informační sítí navzájem i s velkými (i nadnárodními) firmami nemusí být vázány na centrální strategické zóny, ale mohou využívat stávající objekty, plochy, infrastrukturu i dostatek motivované pracovní síly na venkově. Místní pracovní místa jsou stabilní, stejně jako daňové výnosy pro místní veřejné rozpočty, malé firmy neodchází do daňových a legislativních rájů. Pro zaměstnance je důležitá časová úspora v dojíždění do zaměstnání, pro celou obec je výhodná hmotná i finanční podpora obecního a spolkového života, kapacita podniků v technice, vybavení i lidech je zásadní pro zvládnutí krizí a katastrof. Pro rozvoj decentralizované ekonomiky by bylo vhodné dát obcím do ruky více nástrojů, včetně daňových.

Infrastruktura – doprava, zásobování vodou, čištění odpadních vod, zpracování komunálních odpadů, energetika, informační sítě, varovné a bezpečnostní systémy, tady se všude rozšiřuje decentralizace v reakci na technologický pokrok i na odpor proti odlivu financí nadnárodními firmami. Dalším důvodem jsou požadavky na odolnost infrastruktury proti přírodním i jiným katastrofám

(Resilience). Decentralizovaná řešení jsou často levnější – investičně i provozně, výrazně omezují plošné výpadky typu „black-out“, protože vždy „alespoň něco funguje.“ Běžné je využívání místních zdrojů energie (dřevo, slunce, vítr), vody (studny, nádrže, řeky), potravin, surovin, postupů a znalostí, místních expertů, opravárenských a provozních kapacit.

Příkladem může být decentralizované čištění odpadních vod pomocí domovních ČOV v obcích jako alternativa k systému splaškové kanalizace a centrální ČOV: místo kanalizace a velké ČOV se vybuduje řada malých domovních ČOV s nádrží na vycištěnou vodu u každého domu a objektu v obci; investiční náklad tohoto řešení je třetinový oproti centrálním ČOV (do 30 tis. Kč/EO oproti až 110 tis. Kč/EO u centrální ČOV); investici lze rozložit na delší období, s tím spojené omezení rizik sankcí, pokut, dotačních chyb; provoz sítě ČOV je možno monitorovat internetem, přehled o provozu stejný jako u centrální ČOV; náklady na provoz i opravy nesou občané, osobní odpovědnost místo kolektivní neodpovědnosti; vycištěnou vodu lze využít ihned u RD pro udržování zahrad a sadů, případně jako užitkovou vodu pro úsporu pitné vody (klíčová výhoda v podmínkách klimatické změny a hrozícího sucha); pokud bude mít stát zájem, může decentralizované domovní ČOV financovat naprosto stejným systémem, jaký používá dnes u tzv. kotlíkových dotací – cca 80% dotace na investici v soukromém majetku občanů

Energetika – málokde je v dnešní době slovo decentralizace používáno tak často, jako v energetice. Technologický pokrok nám umožnil využívat energii, kterou jsme obklopeni ve svém přirozeném prostředí, bez závislosti monopolních dodavatelích, bez nutnosti nakupovat energetické suroviny od totalitních režimů, bez dopadů na životní prostředí a klima planety. Decentralizovaná energetika je zabezpečena před výpadky, nestává se cílem teroristických útoků a nezpůsobuje průmyslové havárie ohrožující území celých států, navíc výnosy a úspory zůstávají v regionu, stejně tak jako dovednosti a zkušenosti. Technologické

pokračování na straně 4

Petr Bárta, starosta obce Vepřikov v Kraji Vysočina

V současné době se hovoří o radikálním zdražení poplatků za čerpání a vypouštění vod. Myslíte si, že navýšení cen pro občany v řádech desítek korun na kubík vody, bude stále ještě sociálně únosné? Jak to vypadá s nepláči nyní?

Na tuto otázku nelze jednoznačně odpovědět, hodně závisí na regionu a kupní síle. Občané v produktivním věku s průměrnými příjmy, se s tímto zvýšením poplatků určitě vypořádají lépe, než lidé v důchodovém věku, pro které by se zvyšující cena vodného a stočného mohla stát velkým problémem. V následujících měsících očekávám na toto téma ještě dlouhé diskuse. Co se týče nepláči, máme zatím v této oblasti jako obec jedno velké plus, což nemůže říct každý starosta. Za posledních pět let neevidujeme jediného nepláče za vodné a ani za komunální odpad.

O vaší obci je známo, že provozuje sama vodovod. Co to obnáší?

Provozování vodovodu je starost, jako každá jiná činnost. Od jara do podzimu je třeba okolí studní, vrtů a vodojemu minimálně třikrát posekat. Je třeba dbát, aby v chloračním zařízení byl stále dostatek dezinfekčního roztoku. Elektroinstalace musí mít pravidelnou revizi a pro případ poruchy je nutné mít k dispozici záložní čerpadlo. Vodovod provozujeme v naší místní části Miřátky, a to již 27 let. Naštěstí se nám vyhýbají poruchy a havárie. Až v průběhu letošního roku jsme zaznamenali komplikace, a to s nedostatkem spodních vod. V březnu jsme shodou náhod vybudovali osmdesát metrů hluboký vrt z dotace přes Operační program Životní prostředí. Voda z vrtu má potřebnou kvalitu a jeho vydatnost je taková, že i sám vrt bez dalších zdrojů, by bez problému mohl zásobovat celou místní část. V srpnu jsme museli přistoupit k napojení do systému, protože jinak bychom museli vodu pro občany dovážet v cisternách.

Mít svůj vodovod, krom všech peripetií, znamená také pravidelné vzorkování vody, které není vůbec levné, a jeho výše se také promítá do ceny vodného. I přes všechna tato úskalí si myslím, že vodovod ve vlastní správě umožňuje držet cenu vodného pro naše občany na přijatelné úrovni.

Vaše obec plánuje v příštím roce stavbu kanalizace. Můžete nám popsat, jak probíhají přípravy na realizaci takto rozsáhlého projektu v podmínkách malé obce?

Projektstavby nové kanalizace a ČOV jsme se začali zabývat už v předminulém volebním období. Projekt řeší odkanalizování Vepřikova i místní části Miřátky. Znamená to, že budeme budovat dvě ČOV. Od studie, přes územní rozhodnutí jsme se propracovali po pěti letech ke stavebnímu povolení. Investice do těchto přípravných

prací byla 2 400 000 korun. Poté následovala žádost o dotaci a dnes jsme již zařazeni do dotačního programu Ministerstva zemědělství na výstavbu kanalizací a ČOV. Bez získání dotace by nebylo v našich silách takto velkou investiční akci uskutečnit. Vysoutěžená cena je pětkrát vyšší než roční rozpočet naší obce. Proto zastupitelstvo prvně v historii schválilo pořízení úvěru na dofinancování této akce ve výši sedm milionů korun, který je v současné době před schválením. Současné úrokové sazby jsou na nízké úrovni a při zafixování úrokové sazby přeplatí obec za deset let něco málo přes 400 000 korun. Měsíční splátka by měla činit 65 000 korun a ta by neměla omezit další rozvoj obce. Realizace výstavby se týká, jak jsem zmínil, i místní části Miřátky. Zde bude ČOV připravena pro napojení pro dvě sousední obce.

Pro naši obec je to historicky největší investiční akce, která se dotkne každého domu. Snažíme se našim občanům vyjít vstříc a tak jsme nechali vyprojektovat všechny domovní přípojky a tyto projekty obec zaplatila. Když vše dobře půjde, čeká nás již na jaře roku 2017 zkušební provoz. Držte nám palce!

INSTITUT CÍKULÁRNÍ EKONOMIKY, Z.Ú.
VÁS ZVE NA MEZINÁRODNÍ KONFERENCI

ZDRŮJEM

...aneb jak efektivně zavádět oběhové hospodářství na komunální úrovni.

10. – 11. 3. 2016

CHOŤOVICE (U KOLÍNA)
HOTEL NA FARMĚ

Partneři: ERSTE, DRK, CEA

Spolupracující organizace: SMS ČR

www.odpadzdrojem.cz

gie mohou být vždy přizpůsobeny místním podmínkám: od kotlů na dřevní štěpku či peletky přes fotovoltaické elektrárny s bateriovým zálohováním na střechách až po obecní větrné elektrárny.

Udržitelná mobilita – pokud chceme žít na venkově, decentralizovaně, v síti vzájemně komunikujících a propojených sídel, a jako jejich obyvatelé chceme využívat i vybavenost, pracovní příležitosti, školy, kulturní a zdravotní zařízení měst, potřebujeme dopravu. Ne všichni mají vlastní auto (dětí a mládež, senioři), proto je třeba vedle individuální podporovat i veřejnou dopravu, vždy s ohledem na udržitelnost i sociální dostupnost. Dnešní technologie nabízí různé varianty pohonu- stlačený zemní plyn, elektrotrakci od elektrokol přes elektroskútry až po elektroauta (včetně komunální techniky) či elektrobusey. Místo málo využitých pevně stanovených tras a časů různé formy obsluhy území jako jsou seniortaxi, HalloBus, ToulavýBus jako sociální podnik pro jízdy z malých obcí do zaměstnání, do školy, k lékaři či za kulturou. Doprava je oblast s velkými příležitostmi pro decentralizaci.

Obecní vybavenost – na příkladu knihoven propojených do sítě s možností vypůjčit si jakoukoliv knihu s dodáním až do místní pobočky lze ukázat, jaké možnosti nabízí propojení tradiční instituce s moderní technologií. Jiným příkladem je využití kulturních domů jako živých komunitních center se senior kluby, se sdíleným vybavením, komunitními kuchyněmi, klubovny apod. Dokonce i řada televizních stanic již dnes funguje na regionálním decentralizovaném principu.

Bezpečnostní a obranné systémy – vedle kamerových a bezpečnostních systémů k ochraně majetku a pořádku na veřejných prostranstvích se v posledních letech šíří lokální výstražné a srážkoměrné systémy

pro protipovodňovou ochranu obcí. Naopak tradiční je role dobrovolných jednotek požární ochrany, bez kterých by integrovaný záchranný systém nebyl schopen plnit všechny své funkce. V souvislosti s vývojem bezpečnostní situace v regionech na hranicích EU se stále více hovoří o využití dobrovolných ozbrojených jednotek územní obrany, tak jak jsou známy např. ze Švýcarska.

Mezinárodní spolupráce – i v tomto tradičním hájemství státu lze aplikovat decentralizovaný model spolupráce obcí, spolků, podnikatelů, ale i mikroregionů, euroregionů či MAS napříč hranicemi, především se sousedními národy. Taková vzájemně výhodná součinnost na místní a regionální úrovni je pružnější a méně zatížená formalismem než tradiční diplomacie.

Na závěr lze tedy konstatovat, že pokud hovoříme o decentralizaci, nemyslíme tím

obrat k vypjatému individualismu, naopak: dobrovolná spolupráce, sdružování na základě vzájemné výhodnosti a vyšší efektivity, delegování pravomocí na takovou úroveň, kde je jejich použití nejvýhodnější. Systém „Jedna země, různé modely“ by mohl ukázat výhody a nevýhody různých řešení i omezení rizik korupce. I proto je možno očekávat odpor byrokratů a monopolistů, projevovaný centralizačními procesy v legislativě, preferencí velkých projektů, ignorováním požadavků zdola a popíráním zkušeností praxe..... Je na nás všech zvolit si správně.

*Ing. Jiří Krist,
předseda MAS Opavsko
místopředseda NS MAS ČR*

Redakční poznámka: Kamínkem v úsilí za decentralizaci v prostředí našich regionů a obcí je také snaha o změnu RUD ve prospěch obcí. Obecní rozpočet vnímáme jako nejpřehlednější a nejtransparentnější složku veřejných prostředků. I proto je třeba úroveň efektivního nakládání s veřejnými zdroji posilovat. Bohužel, poslední události v horní komoře parlamentu ukázaly, že skoro o každou desetinu procenta prostředků státního rozpočtu, která by mohla obce posílit, je veden lýtý boj mezi zákonodárci. Kolísavého názoru jsou bohužel v tomto rozhodování i někteří starostové a zastupitelé obcí, kteří nyní vykonávají funkce poslanců či senátorů. O to více povzbuzující je fakt, že podpora pro další změnu RUD je v Parlamentu i přesto nemalá, a že toto téma bude s největší pravděpodobností předmětem jednání obou komor i v roce následujícím.

Jediný hlas zmařil šance na lepší RUD

Na počátku prosince 2015 Senát schválil novelu RUD. Obcím prakticky nepomůže

Senát dne 2. prosince na své 15. schůzi rozhodl, jak má vypadat rozpočtové určení daní pro následující roky. Bohužel o JEDINÝ HLAS neprošel návrh senátních výborů, který pamatoval nejen na rozpočty krajů, ale i legitimně zvyšoval příjmy obcí a měst od roku 2017 a dále od r. 2018. Nakonec Senát schválil variantu, která na jedné straně obcím přidává výrazně méně, než jak navrhovaly jeho senátní výbory, ale nadto odnímá obcím příjem z daně z příjmů podnikajících fyzických osob. Podle očekávání pak v rychlém sledu následovalo schválení v plénu Poslanecké sněmovny a podpis prezidenta.

Jak uvedli ve společném dopisu starostům vedoucí představitelé našeho sdružení, „Chceme ... poděkovat všem senátorům, kteří podpořili oprávněné požadavky obcí a měst, poděkovat také členům senátních výborů – pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí a dále výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu a také senátní komisi pro rozvoj venkova. Litujeme, že tolik senátorů nedorazilo do práce, jestliže pětina senátorů na klíčovém hlasování chyběla. Nerozumíme důvodům, proč nebyla senátory podpořena totožná rozhodnutí třech senátních orgánů, a ptáme se, k čemu je Senát zřizuje, když je pak přehlíží. A nechápeme, že tolik senátorů obce a města nepodpořilo a proč několik senátorů dokonce změnilo své původní hlasování ze senátních výborů a zapomnělo přísliby, které dali nám starostům.“

V tomto sdělení se míjí určité rozhořčení nad výsledkem mnohaměsíčního snažení,

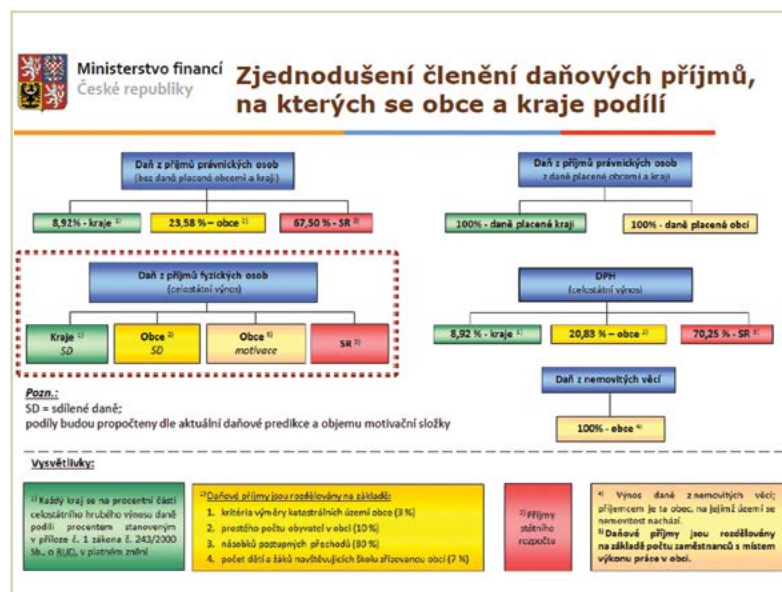
presvědčování, vyjednávání a oslovování zákonodárců. Je potřeba připomenout, že aktivním způsobem jsme vyjednávali rovněž s ministrem financí, a to jak individuálně, tak i na půdě odborné pracovní skupiny, která se sešla v listopadu tohoto roku s cílem posoudit různé modely dalších změn rozpočtového určení daní.

Cílem tohoto klíčového jednání bylo stanovit, jak dále naložit s jediným motivačním kritériem RUD, kterým je 30% podíl na výnosu DPFO z podnikání. Ve hře bylo cca 12 variant řešení, přičemž jednání nepřineslo jednoznačný výsledek. Odborná pracovní skupina se měla v této věci setkat na dalším jednání v první polovině roku 2016. Nikdo z přítomných však netušil, že v závěru senátního projednávání uvedené normy dojde ke zrušení tohoto kritéria bez náhrady, za kompenzace podílem z vybrané DPH. Takto závažný zásah do struktury RUD, kterým Senát obešel nejen odbornou pracovní skupinu, ale také Poslaneckou sněmovnu, není dle názoru našeho

sdužení vhodný.

Jak dále uvedli představitelé našeho sdružení ve společném prohlášení, „Pro další zápas o podobu rozpočtového určení daní a příjmy obcí a měst ze sdílených daní je však nutné neřešit primárně detaily zákona, ale nastavit základní parametr, jaký má být poměr příjmů ze sdílených daní jednotlivých úrovní veřejné správy (státu, krajů, obcí a měst), a to ve vazbě k zákonem svěřeným úkolům. Jsme přesvědčeni i s ohledem na negativní výhled možností obcí čerpat na veřejné potřeby prostředky z nového operačního období EU, že obce jsou podfinancovány právě s ohledem na delegované úkoly a své poslání. Jsme nadále připraveni spolupracovat na přípravě změn v RUD, pokud o to ústavní instituce stojí.“

Tomáš Chmela
tajemník SMS ČR

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Vládní novela zákona o rozpočtovém určení daní má jako svůj hlavní cíl zajistit zvýšení příjmů krajům od roku 2016 zhruba o 3,5 miliardy korun. Kraje v roce 2015 získávaly z vybrané DPH 7,86 procenta, nově by měly mít 8,92 procenta. Příjmy krajů z daní se tak navrací do stavu před rokem 2012, kdy zákon podíl krajů na daňových výnosech snížil. **Obce nakonec v roce 2016 budou své příjmy pobírat ve stejné, tedy snížené výši, jako dříve.** Od roku 2017 je pak čeká nepatrná změna ve zrušení příjmů z podnikajících fyzických osob na území obce (30% podíl) a navýšení příjmů z DPH z 20,83% na 21,4% z celostátního výnosu této daně. Očekávaný efekt je v řádech stovek milionů korun ročně, a to pro všechny obce bez rozdílu, včetně těch největších. Předpokládá se, že v průběhu roku 2016 se okolo příjmů obcí povede na půdě parlamentu ještě rozsáhlá diskuse. Výsledkem by měl být kvalitativně lepší systém, který bude obcím navyšovat příjmy z DPH na úroveň před rokem 2012 stejně, jako krajům, a to bez dalších škrtů v jiných příjmových složkách RUD.

Odměňování za výkon funkce členům zastupitelstev nově

K jakým změnám aktuálně dochází v oblasti odměňování a co nás ještě čeká?

Vláda ČR se v roce 2015 zabývala novelizací odměňování za výkon funkce členům obecních (ale i krajských) zastupitelstev. Dne 15. září 2014 uložila Vláda ČR ministru vnitra zpracovat a do 31. března 2016 předložit novou právní úpravu celého konceptu odměňování. Sdružení místních samospráv se soustavně podílelo na procesu přípravy těchto předpisů a rovněž připomínkovalo prováděcí zákon v rámci mezirezortního připomínkového řízení. Stanovení nové výše odměn za výkon funkce Vláda nakonec změnila svým nařízením dne 14. prosince 2015. Drobné zvýšení odměn by však nemělo debatu o odměňování ukončit.

Dne 14. prosince 2015 bylo vydáno Nařízení vlády č. 352/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů.

V tabulce níže uvádíme příklad výpočtu odměny (hrubé mzdy) za výkon funkce uvolněného starosty ve třech typech obcí.

Typy obcí (modelové příklady počet obyvatel)	Hrubá mzda 1. 4. 2015 - 31. 12. 2015	Hrubá mzda od 1. 1. 2016	Navýšení
323 obyv.	32 435,- Kč	33 410,- Kč	975,- Kč
815 obyv.	39 185,- Kč	40 365,- Kč	1 180,- Kč
1 632 obyv.	43 089,- Kč	44 383,- Kč	1 294,- Kč

Nová koncepce odměňování za výkon funkce členů zastupitelstev ÚSC

Ministerstvo vnitra aktuálně připravuje změnu zákonů o obcích, krajích a hl. městě Praze na základě analýzy a nové koncepce odměňování (usnesení vlády č. 757 ze dne 15. září 2014). Při přípravě zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., spolupra-

cuje s ministerstvem vnitra kromě ministerstva financí, MPSV či Asociace krajů také Sdružení místních samospráv ČR. Nová koncepce řeší především nejednotnou právní úpravu pro ÚSC, nejasnou právní úpravu nebo nevyhovující dělení územní struktury pro výpočet odměn. Je potřeba zdůraznit, že současným systémem je zachován „dvojkolejný“ model, kdy odměny za výkon funkce uvolněného starosty stanovuje vláda svým nařízením, zatímco ostatní typy odměn (např. neuvolněným členům, mimořádné odměny, odchodné) upravuje fakticky přímo obecní zřízení. V této věci jsme uplatnili několik zásadních připomínek, které se týkají novelizace zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). Naše stanoviska znamenají především:

- zásadní odmítnutí veřejného projednávání odměn uvolněným členům zastu-

pitelstva obce – tato pravomoc by měla být v kompetenci Rady (v obcích, kde je zřízena), v opačném případě se může z výplaty odměny stát nástroj prakticky nevyužitelný, podléhající nedůstojnému projednávání.

- SMS ČR požádalo zachovat model odměňování maximálně pětinasobku mzdy

podle započtených let, a to podle fixního klíče (příklad dva roky výkonu funkce jednonásobek mzdy; deset let výkonu funkce pětinasobek mzdy).

SMS ČR ve svých připomínkách k danému zákonu také žádá učinit takové legislativní kroky, které by zásadním způsobem rozšířily možnosti odměňovat uvolněné a neuvolněné zastupitele obce stanovením standardů pro odměňování u jednotlivých velikostních kategorií obcí. Pro výpočet základu odměny by měl být určující rozpočet dané obce a výše odměňování na jiných manažerských pozicích obdobného rozsahu a zodpovědnosti v nepodnikatelské sféře. Je důležité upozornit na skutečnost, kdy část manažerů a vedoucích pracovníků příspěvkových organizací zřízovaných obcemi, mají zákonný nárok na plat rámcově vyšší než je odměna starosty či jiného uvolněného člena zastupitelstva obce, který zřizovatele (obec) v této věci zastupuje. Tento nesoulad hodláme i nadále rozporovat. Reálná odpovědnost starostů a dalších zastupitelů je natolik vysoká, že odměňování musí tuto skutečnost náležitým způsobem reflektovat.

*Bc. Ondřej Štách
analytik SMS ČR*

Děkujeme všem starostům a ředitelům škol za účasť v šetření, které se týkalo naplněnosti školek.

Váš zájem potvrzuje, že školství a vzdělávání je jednou z priorit každé obce.

V krátkém předvánočním čase reagovalo 285 školek, či ředitelů. Data jsme zpracovali a poskytli vedení MŠMT.

Mezi hlavní zjištění patří :

- naprostá většina školek již dnes přijímá všechny žáky ročníku předcházející nástupu do školy, kteří se k docházce

hlásí.

- Současně zřejmé, že většina školek je naplněných a významná část školek odmítá žáky mladší, aby mohli uspokojit právě skupinu předškoláků.
- Až na výjimky je zjevné, že převis se pohybuje v kategorii 3-5-10 žáků. Tento počet je tak nízký, že nenaplní podmínku aktuálního dotačního titulu MŠMT a přitom je pro rodiče a zřizovatele podstatný. Byla by žádoucí úprava aktuálního dot. titulu MŠMT, tak aby rozšířila okruh příjemců.
- naprostá většina školek je již dnes zcela prostorově naplněna a snadná řešení (výjimka, jednoduché rozšíření za relativně nízké investice apod) již nejsou reálné.

- Byly adresně vyjmenovány obce, kde je zásadní problém s kapacitou (6 obcí). Zástupce ředitelky Kanceláře ministryně vyjádřil přesvědčení, že i díky těmto informacím se podaří dotační program MŠMT nově nastavit tak, aby byl pro zřizovatele co nejvíce přínosný.

Děkuji všem zřizovatelům a ředitelům za reakci a pevně věřím, že dojde k úpravě dotačního titulu tak, aby byl reálně dostupný pro větší okruh žadatelů než dnes.

*Oldřich Vávra,
předseda pracovní skupiny pro školství
a sport SMS ČR*

Zákon o registru smluv pohledem starosty malé obce

Hojně diskutovaný předpis nakonec obsahuje důležitou výjimku

Po schválení nového zákona o registru smluv se objevilo v médiích poměrně mnoho článků a zpráv o vítězství protikorupčních aktivistů sdružených v řadě nevládních organizací. Důvod k radosti však mají i starostové malých a středních obcí a to díky schválení pozměňovacího návrhu poslance Zbyňka Stanjury. Na obce, které nejsou obcí s rozšířenou působností, tedy na ty nejmenší vesnice a městečka, se uvedený zákon nevztahuje. Jakožto jeden ze členů výboru Petice směřující proti přijetí takové verze zákona, která by zasáhla malé obce, mě uvedená skutečnost samozřejmě více než potěšila.

Zákon o registru smluv bude určitě jedním z právních předpisů, na jejichž vnik se bude dlouho vzpomínat. Od předložení první verze návrhu zákona až po jeho schválení uteklo poměrně hodně času. Vznik zákona byl ostře sledován v médiích a zákonodárci byly pod těžkým tlakem neziskových organizací.

Přiznám se, že nedokážu posoudit, zda je takový tlak v souladu se všemi právními či morálními pravidly. Chci věřit tomu, že jak předkladatelé, tak i zástupci příslušných neziskových organizací mysleli vše dobře a jejich obrovská aktivita byla motivována cílem udělat pro občany něco pozitivního a

prospět celé naší společnosti. Každopádně si myslím, že celý proces vzniku zákona zanechá na naší politické scéně nesmazatelnou stopu a to možná i větší než důsledky zákona samotného.

Ale zpět do doby, kdy se objevil první návrh zmíněného zákona. Tehdy jsme společně se starosty dalších malých obcí identifikovali v návrhu zákona jeden velký problém. Tím samozřejmě byla hrozba neplatnosti smlouvy, která nebyla řádně zveřejněna. Pro člověka, který si neprošel vedením malé obce, se může zdát tato připomínka jako malicherná. Nebýt starostou malé obce, také by se mi zdálo neuvěřitelné až dětinské se v dnešní době se obávat něčeho tak jednoduchého, jako je odeslání elektronické podoby určitého dokumentu na speciální web.

To, co se běžnému uživateli pc a internetu může zdát snadné a jednoduché, však může vyvolávat u starosty obrovské obavy. Stačí, když si dotyčný představi kontrolu projektu realizovaného v rámci určitého dotačního titulu. Kontroly těchto projektů neberou v potaz skutečnost, že člověk je tvor chybný. Přidávání dalšího možného zdroje chyb, kterou může nezveřejnění či chybné zveřejnění smlouvy být, výraznou měrou zvyšuje riziko vrácení dotace i penále. Pro řadu obcí by pak realizace projektů mohla být v konečném důsledku likvidační. Už nyní je možné najít řadu případů, kdy se obec dostala vrácením dotace za malichernou chybu v realizaci projektu do velkých finančních problémů.

Tím však výčet nepříznivých dopadů původního návrhu zákona na malé obce nekončí. V neposlední řadě znepokojil řadu starostů také další nárůst administrativy, která již dnes je jenom těžko únosná. Myslím si, že nevýhody a rizika dopadů původního návrhu na malé obce jsou zcela v nepoměru k případnému přínosu. Obce a menší města obhospodařují jenom zlomek z veřejných prostředků. Všem je jasné, že problémy, na které se zaměřuje nový zákon, panují zcela jinde.

Jsem proto rád, že se

do našeho boje za práva malých obcí přidalo více jak 800 starostů z celé republiky. Naši petici se podařilo doručit poslancům. Její text byl dokonce přečten na jednání sněmovny. Ukázalo se, že i my umíme bránit své zájmy. Ukázalo se, že se starostům napříč politickým spektrem vyplatí táhnout za jeden provaz. Nedělán si iluze, že pouze naše petice sama o sobě něco změnila. Bez většiny rozumných zákonodárců, kteří pro uvedený pozměňovací návrh v pravý okamžik zvedli ruku, bych dnes psal svůj příspěvek v daleko smutnějším duchu. Jedním jsem si však jist! Bez vás, vážené starostky a vážení starostové, by dnes výjimka pro malé obce rozhodně neplatila. Děkuji vám.

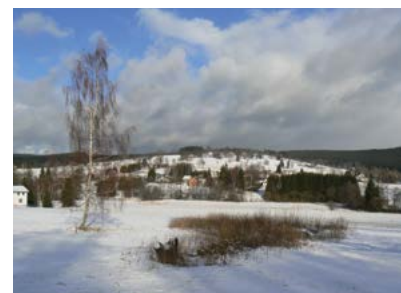
*Ing. Mgr. Jan Sedláček
starosta obce Křížánky
3. místopředseda Sdružení místních
samospráv ČR*

Zákon č. 340/2015 Sb. - Zákon o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)

Schválen: 24. listopadu 2015
Platnost od: 14. prosince 2015
Účinnost od: 1. července 2016

Obec Křížánky v zimě

SMS ČR podporuje Evropský venkovský parlament

Na počátku listopadu se v rakouském Schardingu sešlo 240 zástupců venkovských komunit ze 40 evropských zemí, aby na druhém Evropském venkovském parlamentu schválili ambiciózní Manifest. V něm delegáti vyzvali k plnému uznání práv venkovských komunit na kvalitu života a životní úroveň srovnatelnou s městem, a na plné účasti v politických procesech na všech úrovních. Jednáni se zúčastnili také dva členové Předsednictva SMS ČR – Radim Sršeň a Pavel Eliáš.

Manifest vyzývá k obnově rovnoprávného partnerství mezi občany a vládami. Lidé žijící na venkově jsou oprávněni jednat ve prospěch vlastního blaha a oprávněně požadují na vládách všech úrovní, včetně evropských institucí, aby toto partnerství efektivně naplňovaly.

Evropský venkovský parlament vyzval Evropskou unii, aby provedla revizi stavu venkovských oblastí v rámci EU. Výsledky této revize by se měly odrazit ve zvýšeném za-

měření na venkovské oblasti v rámci všech příslušných programů a fondů EU. Kampaň Evropský venkovský parlament bude pokračovat v průběhu příštích dvou let s cílem ovlivnit přípravu politik pro období po roce 2020.

Účastníci Evropského venkovského parlamentu byli svědky toho, že městem Scharding, ve kterém se shromáždění konalo, prochází denně do sousedního Německana na 2 tisíce uprchlíků. Pro mnoho venkovských oblastí by mohla být možnost integrace uprchlíků a nové příchozích příležitosti k rozvoji cestou vytváření nových pracovních míst, investic do bydlení, služeb a infrastruktury. Evropský venkovský parlament v tomto ohledu vyzývá ke vstřícnému postoji a solidaritě mezi národy.

Národní delegáti Evropského venkovského parlamentu budou požadavky Manifestu ve spolupráci s národními a evropskými partnery prosazovat a komunikovat a úrovní národních a regionálních vlád a institucí.

Společné foto české delegace

Pavel Eliáš v parlamentním plénu

Závěrečné konference objasnily spolupráci obcí

Jak dát síly dohromady ku prospěchu konkrétního venkovského regionu? To bylo tématem závěrečných konferencí projektu MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů.

Když potřebují sousedící obce jednu společnou hráz proti velké vodě, soustředit na jedno místo podnik pro zdravotně postižené z regionu, kompostárnu, cyklostezku, síť vysokorychlostního internetu, webový portál místních specialit nebo třeba dílnu sloužící více školám, mají možnost se inspirovat z výstupů obsažených v projektu Sdružení místních samospráv ČR „MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů.“

V průběhu října a listopadu se tyto akce postupně odehrály na sedmi místech, kde se odehrávaly hlavní aktivity projektu. Bylo do něj zapojeno 72 místních akčních skupin s více než 2000 obcí a měst. Cílem projektu bylo nejen vzdělávat, ale také plánovat a připravovat konkrétní formy spolupráce. Všechny zapojené MAS tak nyní mají zpracovanou „strategii spolupráce obcí“, která pomůže při přípravě projektů nového programovacího období.

Konference v Praze

Konference v Luhačovicích

Konference v Olomouci

Konference v Brně

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 28.12.2015, 6/2015, ev. č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Grafické zpracování: Ing. Petr Machůl +420 776 160 680; Informační zpravodaj SMS ČR je výstupem projektu Ochrana zájmů a servis malým obcím pro udržitelný rozvoj venkova v roce 2015. Dotace na tento projekt byla poskytnuta ze zdrojů Ministerstva pro místní rozvoj. Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archiv obcí, Tomáš Chmela.